

Broby Gamle Skole Folkekulturværksted

februar 2003

8. Årgang

nr.1

I fortællehuset
tegnet af Emilie, 9 år

Broby Gamle Skole, Suserupvej 55, 4180 Sorø
Tlf.: 57 64 83 62 Fax: 57 64 83 36 Email: bgsbroby@inet.uni2.dk
Hjemmeside: <http://hjem.get2net.dk/bgsbroby>

Bladet redigeret af Itys Gjaldbæk og Jørgen From Andersen (ansv.)

Ingeborg Munch aften

Torsdag den 6. marts er der igen åbent sangmøde med specielt Inviterede gæster. Det er Anelise Knudsen (København), Lene Halskov (Mern), Hanne Mogensen (Dragør), Anne Marie Helfer (Ringkøbing) og Ingrid Hvass (Vinderup). De er inviteret fordi de har et specielt kendskab til Ingeborg Munch (om Ingeborg Munch se nærmere i sidste blad). Dette sangmøde kommer til at stå i Ingeborg Munch's tegn. Aftenens program laves når vi er samlede kl. 18.

Jeg laver varm mad til kl. 17. Pris 40 kr. Har du/I lyst til at spise med er der tilmelding senest søndag d. 2.3. til Itys Gjaldbæk, Lygtevej 6, 4200 Slagelse, tlf. 58 54 57 27.

Mødet finder sted i skolestuen, Broby gamle Skole fra kl. 18 - 22.

Jeg glæder mig til aftenen, kærlig hilsen fra Itys.

Generalforsamling i foreningen FOLKEKULTURVÆRKSTEDET, BROBY GAMLE SKOLE

Lørdag 29. marts 2002 kl 15.00

Broby Gamle Skole, Suserupvej 55, 4280 Sorø

Dagsorden

- 1) Valg af dirigent
- 2) Beretning ved bestyrelsen
- 3) Regnskab og budget ved kassereren
- 4) Eventuelle forslag
- 5) Valg af bestyrelse

Jørgen From Andersen	på valg
Per Bille	på valg
Itys Gjaldbæk	ikke på valg
Poul Høgh Andersen	ikke på valg
Thomas Roos	ikke på valg

Valg af suppleanter

Anelise Knudsen	på valg
Elsebeth Mortensen	på valg

6) Valg af revisorer

Lene Malmstrøm	på valg
Lone Severinsen	på valg

7) Eventuelt

Efter generalforsamlingen er der spisning på Broby Gamle Skole

Derefter drager vi til Bjergstedbal med Lang Linken

Pris for spisning og bal 100 kr

Tilmelding 5764 8362 eller bgsbroby@inet.uni2.dk senest 27/3 2003

Ø - Bal

Turdanse fra Sejerø

spillet af
Gyda Hougård og Helle Varming

Foto: privat

Sønderhoning fra Fanø

spillet af
Peter Uhrbrand og Ole Mouritzen

Foto: Søren Lond

Danse-værksted

Fanødanse spilles og styres af **Tove de Fries**

Sejerødanse spilles af Gyda Hougård og Helle Varming og styres af
Thomas Roos og Inge Beck

LØRDAG DEN 1. MARTS KL. 14 - 24

PROGRAM

14-18:

Kaffebord. Præsentation af Gyda Hougaard og Tove de Fries
Danseværksted.

18-20:

Middag. Præsentation af Peter Uhrbrand og Ole Mouritzen

20-24:

Bal:

Sejrø bal ca. 1 time. Derefter Fanø bal

Pris for hele dagen inkl. Spisning 100 kr

Bal alene 50 kr

Broby Gamle Skole , Suserupvej 55, 4180 Sorø

Tlf. 57 64 83 62

Turdanse fra Sejerø

(udrag fra bogen Jeg spiller bare væk)

Danse fra Sejerø

Jack Jacobsen juli 1995

Gyda Hougård-Jensen har spillet dansemusik i alle årene, men hun har ikke tænkt meget over, hvordan dansene skulle danses. Og dansetraditionen har ikke overlevet så stærkt på Sejerø som musikken.

I løbet af 1970'erne tog Gyda igen fat på at spille til folkedans og til bal, og siden har mange hjulpet til med at genoplive og forny de danse, der bl.a. blev brugt i 1950'erne, da Gyda og hendes far spillede til bal på kroen. Ved at fortælle om dansene, prøve dem igen og igen sammen med andre, og ved at lægge sit eget til.

Nedenfor følger en kort beskrivelse - en slags huskeseddel - til en række af de turdanse, der har været brugt på Sejerø. I dansebeskrivelserne står der, sving med hurretrin, det kan også gøres med totrin eller svejtrin.

SEKSTUR

Parvis i stor kreds. Tempo: gang. Dans: A. kreds tv når dansen begynder, de efterfølgende gange sving egen med hurretrin, B. ind mod midten to gange, C. kæde.

TRETUR

Parvis i stor kreds. Tempo: gang. Dans: A. ture (stor kreds, sving egen, damemølle, herremølle, dameliv, herreliv, sving egen), B. parvis hummetrin (fat med to hænder, damen med ryg herren med front mod danseretningen, chassétrin fremad), C. kæde.

FIRETUR

Parvis i stor kreds. Tempo: gang. Dans: A. stor kreds

tv og th når dansen begynder, de efterfølgende gange sving egen med hurretrin, B. parvis hummetrin, C. parvis march og D. kæde.

KONTRASEJRE

Fire par. Tempo: gang. Dans: A. Ture (stor kreds, sving egen, damemølle, herremølle, dameliv, herreliv, sving egen), B. første og andet par (modstående) giver højre hånd til egen danser og går med chassétrin forbi hinanden, 'søk' på stedet (to takter), og tilbage igen (to takter), dernæst forbi modstående danser ryg mod ryg (fire takter), tredie og fjerde par det samme, C. kæde i halv takt til du møder egen danser, arnkrog og tilbage til egen.

OKSEKOW

Fire par. Tempo: gang. Dans: A. stor kreds tv og th når dansen begynder, de efterfølgende gange sving egen med hurretrin, B. første og andet par (modstående) går mod hinanden, første par danner port og det andet par går under og igennem porten (to takter), dernæst tilbage igen, første par baglæns under, mens andet par danner port (to takter), tredie og fjerde par det samme, C. første og andet par med to klap, og tre trampetrin mod hinanden, tre klap, sving modstående danser (én takt til hver del), tredie og fjerde par det samme, D. kæde med appel.

Som en variation kan Oksekow danses af to par: To par. A. samme som ovenfor, B. gennem porten to gange, C. to klap, tre tramp, tre klap, sving modstående, klap/tramp gentages og sving egen, D. kæde.

Bogen:

Jeg spiller bare væk

Gyda Hougård – en spillekone fra Sejerø og hendes lærling Helle Varming, Broby

med en CD med 16 Sejerø-melodier

er udgivet af Folkemusikcentret, Hogager og Broby Gamle Skole og kan købes disse steder for 150 kr.

Sønderhoning fra Fanø

(uddrag fra *Livets dans og dansens liv*)

Poetisk rum og episk fortællen

Da vi på et noget senere tidspunkt i livet mødtes og begyndte at træde dansen sammen, viste det sig, at der mindst var én ting, der bandt os sammen: fascinationen af sønderhoningen.

På det tidspunkt var vi særdeles uoplyste, vidste ikke engang, at den kommer fra Fanø.

Det var "blot" en dans blandt mange andre danske folkedanse. Og så samtidig dog slet ikke "blot" en dans. Der var to ting, som gjorde den til noget særligt for os:

For det første disse ufatteligt smukke melodier med en inciterende sammensmeltning af poetisk rum og episk fortællen i melodikken, som gik dybere i kroppen og klarere ind i sjælen end noget andet, vi havde hørt og danset til.

For det andet denne særlige dans, hvis fascinerende samvirkende elementer åbner for en verden af oplevelser under dansen, som ingen anden dans giver mulighed for - det er noget med sammensmeltningen af følgende tre ting:

- omdansningens særlige trin (der går: venstre-højre-højre for mandens vedkommende, højre-højre-venstre for kvindens vedkommende - næsten samme trin men forskudt i forhold til hinanden, idet manden begynder omdansningen med venstre ben, kvinden ved at sætte højre fod hen ved siden af sin venstre fod)
- fatningens frigørende akavethed (manden fører kvindens arm om bag på hendes ryg og holder den fast med begge hænder, mens hun støtter hele foretagendets balance med den ene frie hånd ført under hans venstre arm og om på hans ryg)
- den svagt vuggende runddans som en balanceren og svæven i tre trin til 2/4dels melodier.

Artiklen:

Livets dans og dansens liv af Hugo Hørlyck Karlsen og Petra Vestergaard Pedersen
stod i Folk&Musik juni 2002

Artiklens forfattere har også udgivet bogen: **Sønderhoning. Beskrivelse og beretning om dans og liv**
Den koster 68 kr og kan bestilles på tlf&fax 9858 2200

Fanø-musikken

Er vel først og fremmest historien om en lille,- i tidligere tider, afsondret lokalitet - en lille ø med stolte traditioner m.h.t. erhverv og kultur.

Fanø, som altid havde haft "blikket" rettet mod horisonten og "ryggen" mod fastlandet, fik i 1741 handels-privilegier. Dette betød, at man nu selv kunne drive søfart, bygge skibe, etablere rederier og drive handel bl.a med fremmede lande.

Dette betød, at næsten hele den mandlige del af befolkningen enten selv sejlede eller var tilknyttet søfarten i afledte erhverv, sejlmagere, skibstømre-re, redere o.s.v.

Et samfund af kosmopolitter vil altid blive anderledes. Når man færdedes lige hjemmefant i København, Hamborg, Rio Grande del Sul eller Nordby, får det for det første en afsmitning på livs-anskuelser, personlige grænser og kultur - men også en afklarethed og bevidsthed m.h.t. til sine egne tilhørsforhold og hjemstavn. Afsmitningen, som ikke kun kunne "aflæses" på hjemmenes nips-ting af mere eller mindre fremmed herkomst, fik også betydning for Fanø's lokale musik.

I dag ved vi, at Fanø-søfolkene havde brudstykker eller hele melodier med sig hjem fra "det fremmede" - først og fremmest Holland, Tyskland, De Britiske øer samt det øvrige Skandinavien. Stykkerne blev tillempet, så de passede til de to lokale danse - Sønderhoning og Fanikke-dans. Derfor fremtræder melodimaterialet i dag meget anderledes, sammenlignet med andet dansk traditionsmusik. Sønderho-musikken er igennem mange generationer, blevet leveret af Brinch,- og tidligere Sonnichsen-familien - fra slægtsled til slægtsled, uden brug af noder. Dette betyder, at musikken og melodierne i hver generation har fået et særdeles personligt særpræg og at melodierne er blevet spillet lidt anderledes fra generation til generation.

Sidst er det brødrene Frits og Søren L. Brinch og dennes søn Erling Brinch, som har viderebragt denne spændende afkrog af dansk traditionsmusik,- som den dag i dag, stadig er det insiterende midtpunkt i enhver festlig begivenhed i Sønderho - såvel for gamle som for unge mennesker.

Peter Uhrbrand

Født og opvokset i Vejle. Musikalsk "baggage" fra hele det familiære bagland. Klaverundervisning som barn hos Fr. Filtenborg, Vejle. Startede som 12-årig med guitar og spillede rockmusik, i mange forskellige sammenhænge,- indtil kontakten i 1975 med folkemusik-miljøet, Folkemusikhuset i Hoager og Holstebro Kommunes Ungdomscenter. PU's møde med harmonika,- og violinspillemanden Thomas Thomsen, blev et af de musikalske vendepunkter, idet denne tilbød en egentlig undervisning på violin. Det blev til 1½ år med historier, anekdoter, tildragelser og indlæring af melodier og træning af intonation samt musikalsk historiefortælling. Violinen blev fra det tidspunkt det foretrukne hovedinstrument.

I forbindelse med færdiggørelse af Socialrådgiverstudiet - og tilbagevenden til Esbjerg området, flyttede PU til Fanø, og kom i den forbindelse bl.a. i kontakt med de to legendariske spillemænd, brødrene Søren og Frits Brinch. Mødet med disse to brødre og deres fantastiske Sønderho-musik gjorde et uudsletteligt indtryk og skabte en manifest interesse for, at forstå og fordybe sig i denne helt unikke og specielle danske dialekt indenfor dansk traditionsmusik,- og dans. Dette førte bl.a. til dannelsen af Jæ`Sweevers, sammen med vennerne, harmonikaspilleren Ole Mouritzen og pianisten Erling Brinch - begge lokale spillemænd. Efter Erling Brinchs tragiske og alt for tidlige død, kom pianisten Ove Søgaard, Alminde, med i trio.

Igennem samarbejdet med vennerne Sonnich Lydom, diat. Harmonika - og Sèamus Cahill, sang, guitar og irsk bouzouki, opstod trioeren Uhrbrand-Lydom-Cahill - eller ULC kaldet. Først etableret som trio, senere som quintett, sammen med jazzmusikerne Mads Vinding, bas - og Peter Rosendal, piano.

PU har siden uddannelsens start, været tilknyttet Det Fynske Musikkonservatoriums folkemusiklinje.

<http://www.peteruhrbrand.dk>

Næste børneungeballadeweekend *OBS ny dato*

10.-11.maj 2003 på Broby Gamle Skole

Arrangører: Gitte Thofter, Folkemusikcentret Hogager og Tippe Molsted, Cenfo, Skælskør
Vi skal have liv i dansen, kraft i stemmerne og i løbet af weekenden skaber vi sammen en række malerier. Vi har en skæmteballade med I skal lære, og de ballader I kan allerede, skal bruges i et kædedanseforløb. Dagen igennem vil veksle mellem sanglege, leg med stemme og dans, maleri.

Max. deltagerantal: 45.

Prisen er 150 kr. for unge og voksne og 100 kr. for børn

Tilmeldingsblanket kan rekvireres på tlf.: 57 64 83 62

Projekt Muld katedral – planer for foråret.

Gruppen af engagerede unge, der kommer ved Fortællehuset bl.a. for at bygge Muld katedral, er efterhånden en fasttømret men svært definerlig størrelse. Vi er pandekageelskere, lerovnsbyggere, aktivister, teaterfinker, cirkusprinsesser, historiefortællere, søskende, musikanter, karavanevogtere og instrumentmagere.

I løbet af vinteren er vi mødtes i København -sunget, spillet, fortalt, skrevet ansøgning, søgt sponsorater og lavet kakkel-spektakel under ledsagelse af en palæstinensisk folkedansergruppe.

Nu mens foråret er ved at udkæmpe sin kamp mod kulden og mørket, er vi ved at være klar til igen at rykke på landet for at færdiggøre Muld katedralen. Vi har søgt EU-midler gennem Sirius og Local Youth Initiatives, og har besluttet os for at blive en gruppe under Folkekulturværkstedet under navnet Levende Kultur-gruppen. Hovedsageligt er vi tilknyttet aktiviteterne omkring Fortællehuset og foreningen Tryllehaven, der i 2001 flyttede fra Vanløse til Broby med Tryllevognen, Cirkus Nu, familiemanege, instrumentværksted og friluftsateliér.

Gruppens målsætning er at skabe optimale vilkår for kunstnerisk udfoldelse, udveksling og inspiration på tværs af alder, nationalitet og kulturbaggrund.

Optimale vilkår er eksempelvis et smukt toilet med mosaikgulv og plads til vidtløftige tanker. I week-enden den 7- 9 marts kommer en flok tømmerstuderende og bygger tagspiret efter alle kunstens regler om samlinger og nagler. Så alle, der er nysgerrige, er velkomne til at kigge forbi med en gulerodskage eller noget andet godt.

Rejsegilde bliver i maj og det meste arbejde indtil st. Hans bliver lagt i week-ender med frivillig deltagelse. /Randi Kjær

BESØG FOLKEKULTURVÆRKSTEDETS HJEMMESIDE

Nyt udseende Ny webmaster Følg med i de fortløbende nyskabelser og opgraderinger

<http://hjem.get2net.dk/bgsbroby>

Kalender for Folkekulturværkstedet 2003

lør	01. mar	14 - 18	Danseværksted (<i>se inde i bladet</i>) (Folkekulturværkstedet 5764 8362)
lør	01. mar	20.00	Bal med Sejerømusik og Fanømusik (Folkekulturværkstedet 5764 8362)
lør	01. mar	12.30 - 18.30	Der brænder en ild <i>Folkemusik for børn/Tippe (tilmelding 5545 1501)</i>
tor	06. mar	18 - 22	Sangaften Ingeborg Munch-aften (<i>se inde i bladet</i>) <i>Sangværkstedet/Itys 5854 5727</i>
fre	14. mar	19.30	Bal for de unge på 60 <i>Harmonikagruppen 5764 8067</i>
lør	22. mar	13.00	Jævdøgn i Fortællehuset <i>Karl Bille 2184 7064 (pt. overtegnet)</i>
lør	29. mar	15.00	Generalforsamling – spisning Udflugt til Bjergstedbal med Lang Linken
tor	03. apr	18 - 22	Sangaften <i>Sangværkstedet/Itys 5854 5727</i>
lø-sø	5-6 apr	OBS	Børneungeballadeweekend flyttet til 10-11. maj
fre	11. apr	18-24	Harmonika med spisning <i>Harmonikagruppen Tilmelding 5764 8067</i>
tor	08. maj	18 - 22	Sangaften <i>Sangværkstedet/Itys 5854 5727</i>
lø-sø	10-11 maj		Børneungeballadeweekend (<i>se inde i bladet</i>) <i>Tippe Molsted 5545 1501</i>
Fre	20. Juni		Muld-fest – årets længste dag i Fortællehuset <i>Randi Kjær 2671 2133</i>
Uge 28		ma-to	Sommeruge m. sang
Uge 29		ma-to	Sommeruge m. harmonika
Uge 30		ma-to	Sommeruge for familien
fre	22. aug	19.30	Bal for de unge på 60
fre	19. sept	19.30	Bal for de unge på 60
lø-sø	04-05 okt		Børneungeballadeweekend
fre	24. okt	19.30	Bal for de unge på 60
søn	02. nov	14-17	Åbent Folkemusikhus med harmonika
fre	14. nov	18-24	Harmonika med spisning
søn	7. Dec	13-17	Julestue

der kommer mange flere arrangementer efter sommeren se næste blad eller følg med på hjemmesiden